

י"ג באייר, התש"פ
07 מאי 2020
226010920
(בתשובה נא ציין מספרנו)
מס' תיק – 21

- עדכון מספר 16 לתאריך 7.5.20 -

הנדון: הנחיות להתמודדות עם תחלואה מנגיף קורונה החדש (COVID-19)

נוהל זה מתייחס להתמודדות עם תחלואה מנגיף קורונה החדש (COVID-19). מכיוון שמדובר בנגיף חדש ובאירוע דינמי, מסמך זה כולל הנחיות שתתעדכנה בהמשך בהתאם לצורך ולהתפתחויות. חוזר זה **מחליף** את "הנחיות להתמודדות עם תחלואה מנגיף קורונה החדש" מתאריך 14.4.20.

בתאריך 30.1.2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על ההתפרצות כאירוע חירום בבריאות הציבור (PHEIC) בעל השלכות בינלאומיות. עד עתה, אובחנו בישראל למעלה מ-16,300 מקרים. למעלה מ-10,500 כבר החלימו ונפטרו כ-240 איש. הנחיות אלו מופצות לצורך מניעת התפשטות הנגיף והמוכנות אליה בישראל.

תוכן

3	רקע	.1
3	רקע משפטי	.2
6	הנחות יסוד/השערות	.3
6	תרחיש ייחוס	.4
7	מדיניות משרד הבריאות	.5
7	הגדרות	.6
13	הנחיות למיגון	.7
14	הנחיות לצוותים רפואיים בקהילה (מרפאות הקהילה, מוקדים לרפואה דחופה וצוותי מד"א)	.8
17	הנחיות לבתי החולים הכלליים	.9
20	בריאות הסביבה	.10
20	מעבדה	.11
22	לשכת הבריאות	.12
23	אשפוז/טיפול בקהילה לחולים מאומתים	.13
23	הנחיות לנוסעים לחו"ל	.14
24	הנחיות לשבים מחו"ל וכן למי שהיה במגע הדוק עם חולה מאומת	.15
26	הגבלת נסיעה לחו"ל	.16
26	נוהל התמגנות לשוטרים ומאבטחים	.17
26	מוסדות חינוך ומוסדות להשכלה גבוהה	.18
27	נוהל תרומת דם	.19
27	נוהל כלי שייט	.20
27	מניעת התכנסויות	.21
28	הנחיות כלליות ואוכלוסיות מיוחדות	.22
30	הנחיות לאזרחים, עובדים, מפעלים וארגונים במשק	.23
31	תזונה	.24
32	בדיקת סחורות, חבילות ודברי דואר הנכנסות לישראל	.25

1. רקע

מאז אמצע דצמבר 2019 דווח בעיר ווהאן, מחוז חוביי בסין, על צבר תחלואה בדלקת ריאות ממקור נגיפי (חום, שיעול, קוצר נשימה ותסנינים דו-צדדיים בצילום חזה). הנגיף מכונה SARS-CoV-2 ושם המחלה COVID-19. נכון ל-6.5.20 דווחו מעל ל-3.8 מיליון מקרים ביותר מ-210 מדינות (מעל ל-1.28 מיליון מתוכם כבר החלימו). קיימת העברה נרחבת ומתמשכת במדינות רבות בעולם. מספר הנפטרים בעולם עומד על מעל ל-262,400. מוקדי התחלואה העיקריים של ההתפרצות נמצאים בארה"ב, אירופה ואירן.

נתונים רשמיים המתעדכנים מעת לעת ניתן למצוא באתר [ארגון הבריאות העולמי](#).

קיימת העברה מאדם לאדם. תקופת הדגירה המשוערת הינה 5-7 ימים (הטווח נע בין 2-14 יום).

ב-11.3.2020 ארגון הבריאות העולמי הכריז על התפרצות COVID-19 כפנדמיה.

2. רקע משפטי

א. מחלה הנגרמת על ידי נגיף הקורונה החדש (COVID-19) נוספה לרשימת המחלות המידבקות שבתוספת השנייה לפקודת בריאות העם, 1940, בחלק א', ברשימת מחלות בעלות חשיבות בינלאומית המחייבות הודעה מידית, לעניין תקנות הבריאות הבין-לאומיות (International Health Regulations, 2005) של ארגון הבריאות העולמי.

ב. בנוסף, המחלה הנגרמת על ידי נגיף הקורונה החדש (COVID-19), [הוכרזה כמחלה מדבקת מסוכנת לפי סעיף 120\(1\) לפקודה](#). ההכרזה על המחלה כמחלה מידבקת מסוכנת, מקנה למנכ"ל משרד הבריאות, ראש שירותי בריאות הציבור וכן לכל רופא מחוזי או סגנו, סמכות לתת הוראות נרחבות ולהשתמש באמצעים שונים על מנת למנוע את חדירתה או התפשטותה של המחלה.

בהמשך להכרזה זו, ננקטו על ידי משרד הבריאות מספר צעדים משמעותיים לצורך מניעת התפשטות המחלה: נחתם ופורסם [צו בריאות העם \(נגיף קורונה החדש 2019\) \(בידוד בית והוראות שונות\) \(הוראת שעה\)](#), התש"ף-2020 (להלן: "[צו בידוד בית](#)"). בהתאם לצו המעודכן, חלה חובת בידוד בית, וחובת דיווח למשרד הבריאות על הבידוד לכל מי ששב מחו"ל במהלך 14 הימים שלאחר חזרתו וכן למי שהיה במגע הדוק עם חולה מאומת למעט, מי שהוגדר כמחלים. כמו כן, נקבע בצו כי אדם עם חום גוף העולה על 38 מעלות צלזיוס, ישהה בבידוד. חובת הבידוד תסתיים לאחר מדידת חום גוף שאינו עולה על 37.5 מעלות צלזיוס במשך 48 שעות ברציפות לפחות.

עוד נקבע בצו, כי מי שנחשף במוסד רפואי לחולה ופעל לפי הנחיות המיגון של משרד הבריאות לא יהיה חייב בבידוד בית. כן נקבע בצו כי אישור ליציאה ממקום הבידוד בתקופת הבידוד יינתן רק על ידי ראש שירותי בריאות הציבור או סגנו או רופא מחוזי או סגנו.

בנוסף, נקבעה בצו האפשרות להורות על שהייה של חולה בבידוד בית, בתנאים המפורטים.

כן נקבעו בצו איסורים על התכנסות בין-לאומית בישראל והתקהלות של שני אנשים או יותר במבנה, למעט אנשים הגרים באותו מקום או בשני מקומות מגורים, והתקהלות בשטח פתוח של מעל חמישים אנשים, למעט החריגים הקבועים בצו. כמו כן באזור שהוכרז כאזור מוגבל נקבע איסור על התקהלות של שני אנשים או יותר במבנה, למעט אנשים הגרים באותו מקום והתקהלות של מעל 19 אנשים בשטח פתוח.

1. חל איסור על עובדי מערכת הבריאות לנסוע אל מחוץ לישראל, ונקבע כי מעסיק לא יאשר לעובד מערכת הבריאות חופשה לשם נסיעה אל מחוץ לישראל, אלא באישור מיוחד שייתן ראש שירותי בריאות הציבור או סגנו או המנהל ובתנאים שיורה עליהם. הסמכות למתן אישורים חריגים כאמור ניתנה למנהלי בתי החולים, קופות החולים ומנהלי ארגוני רפואת החירום. פורטו בצו אילו פעילויות בילוי ופנאי אסורות, עוד נקבע בצו כי לא יבקר אורח במבנה של מוסד בריאות או מוסד רווחה, ומנהל של מוסד כאמור לא יאפשר ביקורים של אורח במוסד, למעט מבקר אחד. כן נקבע כי מנהל מוסד כאמור לא יאפשר ביקור של אורח שיש לו תסמינים או שידוע לו שחלה עליו חובת בידוד לפי הצו.

2. כן נקבעה בצו חובת חבישת מסיכת פה אף (מסיכה המיועדת לכך או מסיכה ביתית). במבנה שאינו מקום מגוריו של האדם או מקום שהיה קבוע אחר שלו, לרבות, בתחבורה ציבורית ובהתקהלות במקום פתוח. חובה זו לא חלה על: קטיף מתחת לגיל 7; אדם שמחמת מוגבלות נפשית, שכלית או רפואית מתקשה באופן משמעותי או שנמנעת ממנו עקב מוגבלותו האמורה, לכסות את הפה ואת האף; אדם המבצע פעילות ספורט לבדו או עם אדם קבוע אחד או אנשים הגרים באותו מקום; אדם המבצע פעילות ספורט; אדם השוהה בכלי רכב, במבנה או בחדר במבנה ללא אדם נוסף, בחלק ממבנה הכולל מחיצה של שני מטרים לפחות המפרידה בין האדם לבין אנשים אחרים הנמצאים באותו מבנה, אדם השוהה בתא או חלל עבודה פתוח אם גובה המחיצה מטר וחמישים לפחות ובלבד שהאדם שלא עוטה מסיכה יושב, או אדם השוהה במקומות כאמור עם אנשים הגרים באותו מקום איתו; משתתף בשידור באמצעי תקשורת שנדרש לדבר בשידור, ובלבד שהוא נמצא, ככל הניתן, במרחק של שני מטרים לפחות מאדם אחר; שני עובדים העובדים בקביעות בחדר אחד במקום עבודה ובלבד שיישמר ביניהם מרחק של 2 מטרים לפחות. עוד נקבע בצו, כי נותן שירות חיוני שהיה במגע הדוק עם חולה במקום עבודתו בעת שחבש מסיכה, לא חייב בבידוד, בכפוף למתן הצהרה.

3. [פורסם צו בריאות העם \(נגיף הקורונה החדש 2019\)\(הוראות למעסיק של עובד בבידוד בית\)\(הוראת שעה\).](#)
[תש"ף-2020](#). צו זה קובע כי מעסיק של עובד בבידוד לא ידרוש ולא יאפשר את כניסת העובד בבידוד למקום העבודה וכי מעסיק של עובד בבידוד לא יפטר בשל כך בלבד שהוא נעדר ממקום העבודה בתקופת הבידוד. על העובד למסור למעסיקו בהקדם האפשרי הודעה על כך שעליו לשהות בבידוד ועל תקופת הבידוד.

4. פורסמה תעודת מחלה גורפת לעובד השוהה בבידוד לפי חוק דמי מחלה, תשל"ו-1976. התעודה עומדת בתוקפה ביחס לכל עובד שחלה עליו חובת בידוד בהתאם לצו בידוד בית, ובכפוף להצהרה שימלא העובד, המצורפת לתעודת המחלה הגורפת. משך תוקפו של אישור ההיעדרות לרגל המחלה, יהיה תואם את תקופת הבידוד ביחס לעובד בהתאם להוראות הצו. ככל שמדובר בעובד ששוהה בבידוד בשל הגעתו לישראל מחו"ל, תצורף לתעודת המחלה ולהצהרה, הוכחת העובד על שהייתו באחד מיעדים אלה. בהתאם לצו, מעסיק לא ידרוש מעובד שהגיש הצהרה כאמור תעודת מחלה נוספת כאמור בתקנה 2 לתקנות דמי מחלה, תשל"ז-1976.
5. נחתם ופורסם צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019) (בידוד בבית חולים) (הוראת שעה), התש"ף-2020. לפי הצו, רופא מומחה בבית חולים מוסמך להורות כי חולה או אדם החשוד כחולה בקורונה, ישהה בבידוד בבית חולים, בתנאים ולתקופה כפי שיקבע הרופא. כמו כן, ראש שירותי בריאות הציבור או סגנו, רופא מחוזי, נפתי וסגנייהם, מוסמכים להורות כי אדם המצוי בבידוד לפי צו בידוד בית, ישהה בבידוד בבית חולים. בנוסף, הצו נותן סמכות למאבטחי בית החולים לפעול לאכיפת הבידוד ולעיכוב המטופל לבקשת איש צוות רפואי בבית החולים, תוך שימוש בכוח סביר הנדרש בנסיבות העניין, עד להגעתו של שוטר. בהתאם לכך, נחתמו ופורסמו הנחיות בנושא אכיפת הוראות הצו שבנדון, החלות על המאבטחים וצוותי בתי החולים.
6. נחתם ופורסם צו בריאות העם (נגיף קורונה החדש) (הגבלת פעילות מוסדות חינוך) (הוראת שעה), התש"ף-2020. לפי הצו, לא תתקיים כל פעילות במוסדות חינוך המפורטים בצו, וכן לא יתקיימו פעילויות במסגרות החינוך הבלתי-פורמלי. יחד עם זאת, רשאי המנהל הכללי של משרד החינוך, ולעניין מוסדות שבסמכות משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים – המנהל הכללי של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, באישור המנהל ובהתייעצות עם המנהל הכללי של משרד האוצר, לאשר פעילות במוסד חינוך או במסגרת חינוך בלתי פורמלי, וזאת בהתאם לתנאי האישור והוראות המנהל. בנוסף, מפורטות בצו פעילויות המותרות בכפוף לאישור המנהל.
7. נחתמו ופורסמו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן – "תקנות הגבלת פעילות"). התקנות קובעות, כי אין לצאת ממקום מגורים או ממקום שהייה קבוע אחר למרחב הציבורי, למרחק של מעל 100 מ', אלא לאחת מהפעולות או המטרות המפורטות בתקנות, או לשם קבלת שירות או מוצר שלא נאסרו לפי תקנות אלה. כן נקבעו כללים להתנהגות במרחב הציבורי ומגבלות על קיום טקסים דתיים. נאסרה שהייה בפארקים, גנים וחופי רחצה, נקבעו מגבלות על תחבורה ציבורית ותנאים לביצוע משלוחים מחנויות כן נקבעה אחריות מעסיק, לרבות: תשאול בכניסה למקום העבודה ומדידת חום באמצעי לא פולשני, שמירה על מרחקים בין עובדים, היגיינה ועוד. לצד זאת, נקבע עונש מאסר של שישה חודשים או קנס למי שיפר את הוראות התקנות, ונתנו סמכויות אכיפה למשטרה לצורך אכיפת הוראות התקנות. כן נקבעו מגבלות על פעילות מסחר ופנאי בהתאם לסוג בית העסק. יחד עם זאת, בהתאם

לתיקונים האחרונים בתקנות הגבלת פעילות הותרה פעילות בעסקים המפורטים בתקנות בחנויות, מספרות וטיפולי יופי וקוסמטיקה, נקבעו תנאים לקיום טיפול נפשי והותרה אפשרות להפעלת בתי אוכל במתכונת של "טייק אווי" ולא רק מתכונת של משלוחים, כל אלו בכפוף לתנאים הקבועים לתקנות: קיומה של מחיצה, ויסות מספר הלקוחות, שמירה על מרחק בין אדם לאדם ועוד, ובכפוף להגשת הצהרה לרשות המקומית על קיום התנאים הנדרשים..

8. נחתמו ופורסמו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (בידוד במקום לבידוד שנקבע על ידי המדינה).

התש"ף-2020. לפי התקנות, מי שהגיע לישראל מחוצה לה ישהה במקום לבידוד מטעם המדינה במשך 14 יום בהתאם להוראות הנציג המוסמך, עם הגעתו לישראל, אלא אם הנציג השתכנע כי החוזר יכול לקיים את תנאי הבידוד במלואם בבית מגוריו או במקום אחר העומד לרשותו. עוד נקבע בתקנות, כי רופא מחוזי או רופא ראשי של קופת חולים ראשי להורות לאדם המצוי בבידוד שאינו חוזר כי ישהה במקום לבידוד מטעם המדינה אם מצא כי לא ניתן לקיים את תנאי הבידוד בבית מגוריו של אותו אדם או במקום אחר העומד לרשותו.

עוד נקבע במסגרת התקנות כי ניתן להגיש עתירה מנהלית על החלטת המנהל, הרופא המחוזי או רופא ראשי של קופת חולים.

חוזר שהפר את הוראת הנציג המוסמך לשהות במקום בידוד מטעם המדינה או אדם המצוי בבידוד שהפר את הוראת הרופא המוסמך לשהות בבידוד במקום בידוד מטעם המדינה, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

3. הנחות יסוד/השערות

- א. על פי הספרות העדכנית, העברת הנגיף הינה טיפתית או במגע. אפשרות להעברה אווירנית קיימת בעיקר בעת ביצוע הליכים רפואיים המייצרים אירוסול.
- ב. שימוש תקני באמצעי המיגון המומלצים יהיה יעיל במניעת הדבקה של המשתמש.
- ג. ריחוק חברתי והקפדה על העקרונות הבסיסיים של מניעת זיהומים עשויים לצמצם את התפשטות המחלה בישראל.
- ד. יכולים להיות מקרים של COVID-19 ללא תסמינים או עם הסתמנות קלינית קלה.
- ה. בדיקה שלילית באדם ללא תסמינים אינה מעידה על היותו מדבק בכל נקודת זמן אחרת.

4. תרחיש ייחוס

משרד הבריאות נערך לתרחיש לפיו תהיה תחלואה נרחבת ב-COVID-19 בישראל.

5. מדיניות משרד הבריאות

מדיניות משרד הבריאות היא "הכלה", קרי, צמצום ההדבקה המקומית ב-SARS-CoV-2, הכוללת בידוד מקרים מאומתים וחשודים, וכן צמצום הסיכון להדבקה על ידי ריחוק חברתי (Social distancing). במקביל, משרד הבריאות נוקט צעדים לצמצום הגעת מקרים נוספים לישראל. כמו כן, עם ירידה במספר המקרים, משרד הבריאות החל בתהליך של חזרה הדרגתית לשגרה ב"נוכחות קורונה" וחזרה הדרגתית של מערכת הבריאות לפעילות, לרבות פעילות אלקטיבית מותאמת.

6. הגדרות

א. תסמינים קליניים: חום מעל 38 מעלות או שיעול או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר (לא כולל נזלת כתסמין בודד).

ב. מוסדות עם אוכלוסייה בסיכון לתחלואה קשה ב-COVID19 - בתי אבות, בתי חולים שיקומיים, סיעודיים וגריאטריים, מעונות לקשישים, דיור מוגן ומקבצי דיור.

ג. אדם בסיכון לתחלואה קשה ב-COVID-19¹: הינו מי שמוגדר על פי המודל הבא בקבוצת סיכון **גבוה** או **מוגבר**. המודל מתייחס לרמות הסיכון לתחלואה קשה באוכלוסיות שונות שנדבקו בקורונה. לציין כי המודל אינו כולל את הסיכון להידבק במחלה עצמה שהוא בהתאם לגורמים רבים וביניהם מצב התחלואה בישראל בכל יום, המקומות בהם שוהה האדם ומספר המגעים החברתיים שהוא/היא מקיימים.

אופן השימוש במודל:

מודל² הסיכון מתייחס לשילוב בין קבוצות גיל ובין גורמי סיכון למחלה קשה ותמותה. כדי להגדיר את רמת הסיכון האינדיבידואלית יש להתייחס לשילוב בין הגיל למספר "נקודות הסיכון", ובהתאם להגדיר את רמת הסיכון. חישוב נקודות הסיכון מבוסס על שיטה של מתן נקודת סיכון אחת לכל אחד מגורמי הסיכון, וסיכומן. רשימת הגורמים שמוסיפים נקודת סיכון אחת הינה:

1. מחלת לב וכלי דם
2. סכרת.
3. יתר לחץ דם.
4. עישון - מעל 10 שנות חפיסה.
5. השמנת יתר (BMI מעל 30 ק"ג/גובה במטרים בריבוע).

¹ על פי המלצת ועדת האיתור והניטור

² המודל הוכן על בסיס הנתונים של חולים בקופת חולים כללית בישראל על ידי מכון כללית למחקר

6. אשפוז ב-3 השנים האחרונות למעט לידות. כל אשפוז נוסף מוסיף נקודת סיכון. לצורך יעוץ פרטני לגבי מחלה ספציפית ו/או מצבו האישי של כל אדם מומלץ להתייעץ עם הרופא המטפל.

יודגש כי נכון למועד זה, התנהלות לגבי קבוצות סיכון הינה בגדר המלצה, ולא חל איסור על אנשים בקבוצות סיכון לצאת לעבודה או לכל פעילות אחרת המותרת בהתאם להנחיות משרד הבריאות, הצווים והתקנות לשעת חירום.

מאחר והמצב דינמי ועלול להשתנות, יש להתעדכן באתר משרד הבריאות בהנחיות המתעדכנות מעת לעת. להלן טבלה המפרטת את ההגדרות לקבוצות הסיכון (רגיל, גבוה ומירבי) ואת המלצות משרד הבריאות בהתאם לכל רמה:

שיעור מהאוכלוסייה בקבוצת הסיכון	נקודות סיכון	קבוצה
82% מהאוכלוסייה כולה 91% מהאוכלוסייה בני >70	0-3 בבני 0-49, 0-1 בבני 50-69	סיכון רגיל (~10% מהחולים הקשים)
13% מהאוכלוסייה כולה (בקבי 0-69: 8% מהאוכלוסייה, בקבי +70: 5% מהאוכלוסייה) בסך הכל נכללים כאן: 1% מבני 0-49 44% מבני 50-69 50% מבני +70	+4 בבני 0-49, +2 בבני 50-69 0-2 בבני +70	סיכון גבוה (~40% מהחולים הקשים)
5% מהאוכלוסייה כולה 50% מבני +70	+3 בבני +70	סיכון מירבי (~50% מהחולים הקשים)

- לא ידוע על גורמי סיכון ייחודיים לילדים, הקשורים לתמותה ותחלואה קשה מקורונה. לפיכך, לגבי מחלה כרונית בילדים יש להתייעץ עם הרופא המטפל.
- ד. מסגרות צפופות או קהילות מיוחדות המתקשות לשמור על תנאי בידוד - בתי כלא, קהילות הדרות באתרי מחייה צפופים, בתי חולים פסיכיאטריים, הוסטלים, מסגרות דיור של תחום נכי נפש כולל מגורים טיפוליים לסוגיהם וכן מסגרות חוץ ביתיות לבעלי מוגבלויות.
- ה. מוסדות בהם נתגלתה תחלואה מאומתת בקורונה - מוסד בו אובחן מקרה אחד לפחות של COVID-19 (מקרה מאומת מעבדתית) בקרב דייר או עובד ב-30 יום האחרונים.

"מקרה מאומת": חולה עם ממצא מעבדתי חיובי ל-SARS-CoV-2.

"מקרה חשוד":

קריטריונים קליניים		קריטריונים אפידמיולוגיים
1	חום 38 ומעלה או שיעול או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר*	וגם כל אדם, שהיה ב"מגע הדוק" ¹ עם חולה COVID-19 מאומת בתוך 14 יום מהמגע האחרון
2	חום 38 ומעלה או שיעול או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר*	וגם שהייה בחו"ל או ברשות הפלסטינית ב-14 יום לפני הופעת התסמינים

בנוסף לחולים העונים להגדרת מקרה חשוד, בדיקות מעבדה ל-SARS-CoV-2 תתבצענה גם במצבים אלה:

קריטריונים קליניים		קריטריונים אפידמיולוגיים
חום 38 ומעלה או שיעול או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר*	וגם	הגרים/ מאושפזים במוסד עם אוכלוסייה בסיכון לתחלואה קשה ב-COVID-19.
חום 38 ומעלה או שיעול או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר*	וגם	<u>עובדי מערכת הבריאות</u> לרבות העובדים במוסד עם אוכלוסייה בסיכון לתחלואה קשה ב-COVID-19 ²
חום 38 ומעלה או שיעול או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר*	וגם	אזור/ישוב בו הוגדר צבר התפרצות
חום 38 ומעלה או שיעול או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר*	וגם	הגרים/מאושפזים במסגרות צפופות או קהילות מיוחדות המתקשות לשמור על תנאי בידוד וכן עובדים במסגרות אלה.
מקרי מחלה קשה של חום 38 ומעלה ומצוקה נשימתית המחייבים סיוע נשימתי בהנשמה או ב-ECMO באשפוז ואין סיבה אחרת למחלה ³ דלקות ריאות מאובחנות בהדמיה המחייבות אשפוז בהעדר סיבה אחרת למחלה ³ ניטור במסגרת מרפאות הזקיף של דלקות ריאות בקהילה ⁴ ניטור במסגרת מרפאות הזקיף של חום וואו תסמינים נשימתיים ⁴		ללא קשר אפידמיולוגי
ללא תסמינים		הגרים/מאושפזים או עובדים במוסד עם אוכלוסייה בסיכון לתחלואה קשה ב-COVID-19 בו התגלתה תחלואה.

<p>הסיקור יתבצע על ידי 3 בדיקות (אחת עם אבחון החולה הראשון, ועוד שתיים בהפרש של 5 ימים אחת מהשנייה). הבדיקות יבוצעו ל:</p> <p>א. דיירים/מאושפזים השוהים באותה היחידה בה שהה החולה או אשר טופלו ע"י איש צוות מהיחידה בה שהה החולה.</p> <p>ב. אנשי צוות שעבדו במחלקה בה שהה החולה או באו במגע הדוק עם איש צוות חולה.</p> <p>היקף הבדיקות יתבצע בהתאם לחקירה האפידמיולוגית ולשיקול דעתו המקצועית של רופא המחוז של לשכת הבריאות המחוזית.</p>	ללא תסמינים
<p>הגרים / מאושפזים או עובדים במוסד עם אוכלוסייה בסיכון לתחלואה קשה ב-COVID19 באזור של צבר תחלואה ידוע⁵, גם אם הם ללא תסמינים.</p>	
<p>העובר למוסד או למסגרת טיפולית או לבית אבות מבית חולים כללי, גריאטרי, ממוסד טיפולי אחר או מהקהילה.</p>	
<p>לפני השתלות, השתלות מח-עצם, טיפולים המטואונקולוגיים וכן לנשים וגברים לפני טיפולי פיריון. במקרים חריגים יש מקום לשיקול דעת של הרופא המטפל והמומחים למחלות זיהומיות במוסד המטפל.</p>	

* לא כולל נזלת כתסמין בודד

התוויה ללקיחת דגימה לקבוצות מיוחדות בתאום ובאישור משרד הבריאות בלבד:

<p>במסגרת סקר תסמינים, ככל שייקבע: חום 38 ומעלה או קושי בנשימה או תסמין נשימתי חד אחר⁶,</p>
<p>עובדים חיוניים בעלי תסמינים ללא קריטריונים אפידמיולוגיים (יש לציין מקום עבודה - טקסט חופשי).</p>
<p>חסרי תסמינים השבים מחו"ל וממדינות ומאזורים עם תחלואה ב-COVID-19 הקשורים לצבר הדבקה ידוע (לדוגמא בית חב"ד שהגיעו לישראל מצבר תחלואה ידוע בניו יורק).</p>

מצבים נוספים:

בעלי תסמינים קליניים בקרב אנשים בסיכון לתחלואה קשה ב COVID-19. יבוצע במסגרת הקצאת בדיקות עבור מקרים קליניים לשיקול דעתו של הרופא המטפל.
בעלי תסמינים קליניים בנותני שירות לקהל הרחב, כגון: קופאות ושליחים, חיילי פיקוד העורף המעורבים בקבוצות סיכון.
לקיחת דגימה לחולה קורונה לצורך הגדרתו כמחלים על פי נוהל "ביצוע בדיקות החלמה לנגיף קורונה החדש" (ראה נספח 4 ג')
לקיחת דגימה חוזרת לאחר קבלת תוצאה של בדיקה פסולה

* לא כולל נזלת כתסמין בודד

1 "מגע הדוק": לצורך הגדרת מקרה זה, מגע הדוק מוגדר:

- א. חשיפה, **לא ציוד מגן** כמתואר בהנחיות למיגון צוותים רפואיים בנספח 17 לנוהל זה, כולל טיפול ישיר בחולה COVID-19, עבודה עם עובדי בריאות שחלו ב-COVID-19, ביקור חולה COVID-19, או שהייה בחדר עם חולה COVID-19.
- ב. שהייה במרחק של עד 2 מטר, במשך 15 דקות לפחות עם חולה COVID-19 מאומת.
- ג. עבודה בצמוד עם או שהייה באותה כיתה של חולה COVID-19 מאומת.
- ד. נסיעה יחד עם חולה COVID-19 בכל אמצעי תחבורה.
- ה. בני ביתו של חולה COVID-19 מאומת.

² עובדי בריאות בקהילה יוכלו לבצע את הבדיקה באמצעות הקופה המבטחת או בבית החולים הקרוב המורשה לבצע בדיקה ל-SARS-CoV-2, בתיאום עם אחראי על בקרת זיהומים באותו מוסד (לא דרך המלר"ד).

הנבדק לא יגיע למקום עבודתו עד קבלת תוצאת הבדיקה ל-SARS-CoV-2, תוך יידוע משאבי האנוש של המוסד הרפואי בו הוא מועסק. במקרה שהתוצאה חיובית, יישאר בבידוד עד להחלמה בהתאם להגדרת מחלים ו/או נספח מספר 23 במקרה של עובדים חיוניים. במקרה שהתוצאה שלילית, ישהה בביתו עד יומיים לאחר חלוף התסמינים (לא כולל שיעול טורדני יבש) או ירידת החום.

³ אין צורך להתייחס לחולים אלה כאל חולים הדורשים בידוד ובעת לקיחת הדגימה הצוות הרפואי יתמגן על פי ההנחיות בנספח 17, לפי דרגת החומרה של החולה:

- לחולה שאינו נזקק לתמיכה נשימתית (כולל חמצן) – הצוות יתמגן על פי "מיגון צוות המטפל בחולה במצב קל בבית חולים".

- לחולה שזקק לתמיכה נשימתית (כולל חמצן) – הצוות יתמגן על פי "מיגון צוות רפואי בחולה שאינו מוגדר קל בבית חולים".
 - ⁴ בעת לקיחת הדגימה הצוות הרפואי יתמגן במסכה כירורגית וכפפות בלבד. על חולים אלה חלה ההנחיה הכללית לכל אדם המפתח חום 38 ומעלה.
 - ⁵ האחריות לאיתור אזורים בהם יש צבר תחלואה ידוע (אזורים אדומים וכתומים), והפצת המידע הרלוונטי, מוטלת על "מרכז המידע והידע".
- פרטי הנבדקים שנבדקו ללא קשר אפידמיולוגי יוקלדו במערכת הממוחשבת של המוסד הרפואי, תוך ציון ההתוויה לביצוע הבדיקה. בהמשך, נתונים אלה יוטמעו במערכת הממוחשבת של משרד הבריאות בהתאם להנחיות שתופצנה.

הגדרת "מחלים"

חולה מאומת יוגדר כ"החלים" כאשר:

1. חולה מאומת שסבל מתסמינים:

- (1) העדר חום (38 מעלות ומעלה), ללא שימוש בתרופות להורדת חום וללא תסמינים נשימתיים למשך 48 שעות לפחות **וגם**
- (2) שתי בדיקות שליליות ל-SARS-CoV-2 שנדגמו בהפרש של 72 שעות לפחות **וגם**
- (3) הבדיקה הראשונה להגדרת החלמה תילקח 7 ימים* לפחות מתחילת התסמינים.

2. חולה מאומת ללא תסמינים:

- שתי בדיקות שליליות ל-SARS-CoV-2 שנדגמו בהפרש של 72 שעות לפחות, כאשר הבדיקה הראשונה מהן תילקח 5 ימים* לפחות לאחר תאריך האבחון המעבדתי הראשון.
- * בעת הזו, בדיקת החלמה הראשונה תילקח 12 יום לפחות לאחר תאריך האבחון המעבדתי הראשון. פירוט נוסף ראה בנספח 4 ג'.
- כמו כן, הספירה של הימים מבדיקה לבדיקה היא מיום ביצוע הבדיקה ולא מקבלת התשובה. הבדיקה הראשונה חייבת להילקח במקום בו החולה שוהה בבידוד. באם הבדיקה הראשונה שלילית, השנייה יכולה להילקח גם במתקן של "הבדק וסע" או בקופת חולים על פי הנחיית הקופה המבטחת.

חולה מאומת שהחלים :

1. במקרה של חשיפה חוזרת לחולה מאומת, אין צורך בבידוד, בהתאם לצו.
2. יש להעדיף הצבת צוות רפואי שהחלים ב"מחלקות קורונה", בתלות בהסכמתם לכך ורק לאחר שקבלו הסבר מלא על מצבם הבריאותי ועל היעדר הידע הקיים בספרות העולמית לגבי הסיכון להדבקה חוזרת. בכל מקרה, עובדים אלה יתמגנו על פי ההנחיות.

7. הנחיות למיגון

- א. שימוש תקני באמצעי התמגנות יכול למנוע את התפשטות הנגיף.
- ב. דרכי העברה^{3,4}:
 - (1) מרבית ההעברה של נגיפי קורונה היא טיפתית: באמצעות הפרשות דרכי נשימה, שמופקות כאשר נושא הנגיף מתעטש ומשתעל;
 - (2) קיימת גם אפשרות העברה במגע במשטחים, חפצים או ציוד שהזדהמו, בסביבת המטופלים;
 - (3) העברה אווירנית מתרחשת בעיקר בעת טיפול בחולים בפרוצדורות יוצרות אירוסול, כגון אינטובציה, הנשמה, שאיבה מדרכי נשימה, אינהלציה. ככלל, פעולות אלה מתבצעות בחולים מאושפזים ובמתארים מיוחדים.
- ג. טיפול בטיחותי בנשאי הנגיף מאומתים וחשודים כולל הקפדה על אמצעי זהירות שגרתיים, וביניהם שימוש במיגון אישי (PPE) מותאם לסוג ההעברה, ולפי הערכת סיכונים. כל פעולה שתבוצע על חולה חשוד או מאומת ב-COVID-19 תיעשה במיגון הנדרש בהתאם למתואר בנספח 17. כללי הלבשה וההפשטה מופיעים בנספח 11.
- ד. כל עובד במוסד רפואי מחויב בעטיית מסיכה.
- ה. ככלל, מטופל השוהה בבידוד בית וניקק לטיפול במסגרת בית החולים לא על רקע נגיף קורונה החדש (למשל, דיאליזה, ביקור במלר"ד מסיבה לא זיהומית, וכד') יטופל תוך שימוש באמצעי המיגון הנדרשים בטיפול בבית חולים בחולה חשוד או מאומת.

³ https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331215/WHO-2019-nCov-IPCPPE_use-2020.1-eng.pdf

⁴ <https://ipac-canada.org/index.php>

1. לצורך הפעלת מערך אשר יאפשר אספקה חיונית של אמצעי מיגון לכלל הצוותים הרפואיים באופן רציף, יש להזמין בימי שני וחמישי, עד השעה 10:00 בבוקר בקישור הבא:
<https://govforms.gov.il/mw/forms/InventoryReporting@health.gov.il>

במקרה וישנה בעיה כלשהי, או שנדרש לפתוח הרשאה לטופס הדיווח, יש לפנות לתומר ורדי בטלפון: 054-7721538 או בכתובת דואר אלקטרוני: vtomer@amanet.co.il

2. ניתן להתייעץ לגבי מיגון של אוכלוסיות ספציפיות באמצעות פנייה למרכז הארצי למניעת זיהומים בדואר אלקטרוני בכתובת: NationalEpid_Hosp@tlvmc.gov.il

8. הנחיות לצוותים רפואיים בקהילה (מרפאות קהילה, מוקדים לרפואה דחופה וצוותי מד"א)

א. מתאריך 1 למאי 2020 מד"א יפסיק להפעיל מוקד קורונה ופניה של מבוטחים לצורך ביצוע בדיקות קורונה תתאפשר ע"י קופת החולים המבטחת וזאת בהתאם להתוויות ולהנחיות שמפורסמות ע"י המשרד (ראה נספח 1 החדש). ביצוע הבדיקות יכול להתבצע ע"י מד"א, לפי בחירת הקופה.

ב. במוסדות עם אוכלוסייה בסיכון, הגורם המבצע יהיה מד"א.

ג. חיילים יפנו לצוותי הרפואה בצה"ל לביצוע בירור ראשוני. בכל מקרה יש לקבל אישור לביצוע הבדיקה מראש על-ידי ראש ענף בריאות הצבא או נציגו (נספח 2).

ד. בכל מרפאה יוצב שילוט המנחה את המבקר במרפאה אל מי לפנות במידה ופונה בחשד ל-COVID-19. השילוט יתורגם וייכתב בשפות עברית, ערבית, אנגלית, רוסית ואמהרית (ראה דוגמה לנוסח בנספח 9).

ה. במרפאה ימצא מלאי מסיכות כירורגיות. כל פונה עם תסמינים נשימתיים יקבל עם כניסתו למרפאה מסיכת פה-אף כירורגית שירכיב על אפו ופיו. האחריות להנפקת המסכות נמצאת בידי הנהלת הקופה.

ו. במידה והתקבלה במרפאה הודעה על הגעת מטופל החשוד ל-COVID-19, יקבל את פניו איש צוות רפואי ממוגן.

ז. בהתאם לתקנות, כל מטופל יעטה מסיכה כירורגית על פיו ואפו וכן כל איש צוות רפואי (למעט אנשים הפטורים מעטיית מסיכה כאמור בפרק 2).

- ח. יש להעביר את המטופל ישירות לחדר פרטי עם דלת סגורה ולהרחיקו משאר קהל המבקרים ככל האפשר.
- ט. צוות המרפאה יתשאל את המטופל על מנת לבחון אם הוא עונה על הגדרת המקרה.
- י. לצוות המרפאה הבא במגע עם מטופל השוהה בבידוד או עם חולה מאומת לנגיף קורונה החדש, נדרש המיגון הבא:
- 1) לצוות המטפל – כפפות, חלוק, מסיכה כירורגית ומשקף.
 - 2) למטופל – מסיכה כירורגית
 - 3) בעת עבודה במסגרת מרפאות התפרצות, המיגון יילבש על גבי מדים.
- סדר הלבשה והפשטה כמפורט בסוף [חוזר מנהל רפואה 10. 2010](#), וכן בנספח 11 לנוהל זה.
- איש צוות המקפיד על שימוש באמצעי מיגון אלו לא יידרש לבידוד גם במקרה ויסתבר שאחד מהמטופלים החשודים חולה ב-COVID-19. אם איש הצוות מפתח חום ו/או תסמינים נשימתיים – לא יגיע לעבודה, יבודד עצמו ויפנה למסגרת מתאימה לביצוע בדיקה ל-SARS-CoV-2.
- יא. במידה והמטופל עונה על הגדרת המקרה, צוות המרפאה יידע אותו על החשד ל-COVID-19, ויפנה אותו לבדיקה או למרל"ד, בהתאם למצבו הקליני.
- יב. במידה והמרפאה מפנה למרל"ד, עליה לעדכן את צוות המרל"ד באופן מידי.
- יג. כאשר מצבו הרפואי של המטופל מחייב הפניה למרל"ד, אך מתאפשר לעשות זאת ברכבו הפרטי, ניתן להנחות את המטופל להגיע למרל"ד באופן עצמאי, תוך שימוש במסכה כירורגית. יש להנחותו להודיע מידית לפקיד הקבלה או לאחות על הגעתו. בכל מקרה, יש להנחות את המטופל לא לנסוע בתחבורה ציבורית (לרבות אוטובוס, רכבת או מונית).
- יד. באם המטופל חייב להגיע למרל"ד ואינו יכול להגיע עצמאית, העברת המטופל למרל"ד תהיה על-ידי צוותים של מד"א בלבד במיגון מותאם לסוג החולה (פירוט בנספח 17), על גבי אלונקה רגילה. יש ליידע את מד"א אודות החשד ל-COVID-19. צוות מד"א יגיע למקום בהרכב שלדי בלבד. במהלך הפינוי, המטופל יעטה מסכה כירורגית על פיו ואפו.
- טו. לאחר פינוי המטופל, יבוצע ניקוי וחיטוי של המקום בו שהה המטופל (לרבות אמבולנס) בתמיסת כלור בריכוז של לא פחות מ-1,000 ppm על-ידי איש צוות ממוגן. במקרה שהמטופל נזקק לתמיכה

נשימתית, יש לאוורר את המקום בו שהה המטופל במשך שעה אחת (מעת שהמטופל פינה את האתר).

טז. כביסה ופסולת יפוננו לפי ההנחיות בפרק 10 להלן.

יז. לאחר פינוי המטופל מהמרפאה, ימלאו צוות המרפאה ואנשי מד"א רישום של כל האנשים (מטופלים, מלווים ואנשי צוות רפואי) ששהו במרפאה במקביל לחשוד. הרשימה תישמר במרפאה. במידה והמקרה החשוד יאומת תועבר רשימת המגעים ללשכת הבריאות המחוזית. כמו כן, מי מבין המגעים ההדוקים שלא היה ממוגן על פי ההנחיות בנספח 17 לנוהל זה, יכנס לבידוד בית ל-14 יום. מי מבין המגעים שהיה ממוגן על פי ההנחיות בנספח 17 לנוהל זה, שיפתח מחלת חום או תסמינים נשימתיים תוך 14 ימים מהחשיפה, יבודד עצמו ויפנה למסגרת מתאימה לביצוע בדיקה ל-SARS-CoV-2.

יח. הקופה המבטחת אחראית לביצוע מעקב של מבוטחיה השוהים בבידוד בית. נציג הקופה יתקשר ביום הכניסה לבידוד ויסביר את ההנחיות לבידוד, על מה יש לעקוב וכן לאן לפנות במקרה של שאלה או החמרה במצב. בהמשך יעשה מעקב יזום על פי הצורך. ההנחיות למעקב ולדיווח מפורטים בנספח 10. באם במעקב היזום מתגלה כי המבודד פיתח חום ו/או תסמינים נשימתיים על הקופה המבטחת לדאוג לביצוע בדיקה ל-SARS-CoV-2.

יט. משרד הבריאות הפיץ נוהל בדיקות החלמה לנגיף קורונה החדש. ראה נספח 4 ג'

כ. **באם מצטברים בקופת החולים תשובות של בדיקות מעבדה שעל פניו נראות כצבר, הקופה מחויבת לדווח על כך ללשכת הבריאות הרלוונטית.**

כא. **תחנות אם וילד (טיפת חלב) ובריאות התלמיד - טיפות החלב פתוחות ונותנות שירות על-פי ההנחיות לתקופת הקורונה** הכוללות מתן חיסוני שגרה, ביצוע בדיקות סקר. פורסמו גם הנחיות עבור ילדים בסיכון וחינוך מיוחד וכן הנחיות לפעילות לשיפור כיסוי חיסון בעת שגרת חירום קורונה. בין השאר, על פי ההנחיות, חיסוני שיגרה לתלמידים יינתנו במסגרת שירותי בריאות התלמיד בתיאום ובזימון אישי. על מנת למנוע התקהלות, יש להגיע רק עם הילד המוזמן. מי שאמור להימצא בבידוד ביתי או שאינו חש בטוב (בין אם מדובר במלווה או בילד עצמו) - לא יגיע לחיסון. אם מגיע מטופל או מלווה עם חום ו/או תסמינים נשימתיים (למעט נזלת כתסמין בודד) – אין לקבל את המטופל.

כב. משרד הבריאות הפיץ הנחיות להעסקת עובדי בריאות חיוניים הנמצאים ב"בידוד בית" לאחר חשיפה לחולה COVID-19 במוסדות רפואה: בתי חולים וקופות חולים. ההנחיות מפורטות בנספח מס' 23.

ג. במסגרת הבדיקות המוקצות למוסדות רפואיים, תבוצענה בדיקות ל-SARS-CoV-2 לבעלי תסמינים קליניים בקרב אנשים בסיכון לתחלואה קשה ב-COVID-19 לפי שיקול דעתו של הרופא המטפל.

9. הנחיות לבתי החולים הכלליים

- א. מדיניות האשפוז/טיפול בקהילה לחולי COVID-19 מאומתים מופיעה בנספח 22.
- ב. טיפול בחולים חשודים או מאומתים עם COVID-19 יבוצע בכל בית חולים.
- ג. במלר"ד יוצב שילוט המנחה אל מי לפנות. השילוט ייכתב בשפות עברית, ערבית, אנגלית, רוסית ואמהרית. ראה דוגמה לנוסח בנספח 9.
- ד. במידה והתקבלה הודעה על חולה החשוד ל-COVID-19, יקבל את פניו איש צוות רפואי ממוגן.
- ה. על המטופל לעטות מסכה כירורגית על פיו ואפו, למעט אנשים הפטורים מעטיית מסיכה כאמור בפרק 2.
- ו. מיגון אישי של הצוות המטפל יכול בידוד טיפתי + מגע (droplet and contact precautions), כולל הפריטים הבאים: חלוק ארוך חד פעמי, כפפות (זוג אחד), משקפי מגן ומסכה כירורגית. סדר הלבשה והפשטה כמפורט בסוף [חוזר מנהל רפואה 10 2010](#), וכן מפורט בנספח 11 לנוהל זה.
- ז. טיפול במטופל חשוד או מאומת

(1) במלר"ד –

- i. חולה שאינו נזקק לתמיכה נשימתית - חדר בודד עם דלת סגורה (אין צורך בלחץ אוויר שלילי). אין לבצע בחדר זה פרוצדורות העלולות לייצר אירוסול (אינטובציה, הנשמה, שאיבה מדרכי נשימה, אינהלציה*).
- ii. חולה הנזקק לתמיכה נשימתית - חדר בלחץ אוויר שלילי (או חדר מבודד ומאוורר שאינו מחובר למערכת מיזוג מרכזית המשרתת אזורים מאוכלסים סמוכים).

(2) במוסד אשפוז

- i. חולה מאומת, חשוד או מבודד שאינו זקוק לתמיכה נשימתית - חדר בודד עם דלת סגורה (אין צורך בלחץ אוויר שלילי). יש להימנע מביצוע פרוצדורות העלולות לייצר אירוסול (אינטובציה, הנשמה, שאיבה מדרכי נשימה, אינהלציה*).

*ראה נספח 24

- ii. חולה הנזקק לתמיכה או פרוצדורה נשימתית (לרבות שימוש בחמצן) - חדר בלחץ אוויר שלילי או חדר מבודד ומאוורר שאינו מחובר למערכת מיזוג מרכזית המשרתת אזורים מאוכלסים סמוכים (הפרדה על-ידי ריחוק, ניתוק ממערכת מיזוג ואוורור משותפת, והשארית חלון פתוח. נדרש לאשר עם אחראי מערכות מיזוג במוסד שהחדר עומד בתנאים אלה).
- (3) הנחיה זו חלה גם בעת טיפול ב:
- i. מי ששהה ב-14 הימים האחרונים בבידוד בית, לפי צו בידוד בית.
- ii. מי שסובל ממחלה חמורה בדרכי הנשימה התחתונות המחייבת אשפוז, ללא אבחנה אחרת היכולה להסביר את המצב הקליני, גם ללא גורם חשיפה ידוע.
- ח. עד להכנסה לחדר בידוד, יש לטפל במטופל באזור מבודד ככל האפשר.
- ט. שאלות פרטניות לגבי בידוד חולים ומניעת זיהומים, יש להפנות ליחידה למניעת זיהומים במוסד הרפואי.
- י. המלר"ד ידווח באופן מידי לרופא הייעודי באותו מוסד לצורך קבלת אישורו לביצוע בדיקה.
- יא. במצב קליני המאפשר זאת, בכל קבוצות הגיל, ניתן לשקול בידוד בית, על פי התנאים בנספח 3ב'. ההעברה מבית החולים לבידוד בית תעשה כמפורט בפרק 8 סעיף טו' לעיל.
- יב. מי ששוחררו מהמלר"ד לבידוד בית או בידוד במלונית, יצוידו על-ידי המלר"ד במסכה כירורגית בעת השחרור. המלר"ד יתדרך את החולים לעטות את המסכה על הפה והאף עד להגעתם לחדר הבידוד.
- יג. במקרים בהם נדרש בידוד, ישנה אפשרות לבידוד בית (נספח 3). במקרים הבאים המטופל יישאר בבידוד באשפוז:
- (1) מצבו הקליני של המטופל מצריך אשפוז.
- (2) עולה חשש כי המטופל לא ימלא אחר הנחיות הבידוד בביתו.
- יד. ניתן להעביר מטופל מבית חולים או ממלונית להמשך טיפול בית אם מצבו הקליני מאפשר, זאת בהתחשב במכלול התנאים הקיימים בבית. במקרה כזה, הבדיקות להגדרתו כמחלים תילקחנה במסגרת טיפול הבית.
- טו. יש להקפיד על חיטוי ידיים, סילוק פסולת וחיטוי סביבת החולה לאחר מגע עם החולה.

- טז. עם עזיבת המטופל החשוד את המלר"ד או המחלקה, יחוטא החדר והציוד שבו בתמיסת כלור בריכוז של לא פחות מ 1,000 ppm על ידי עובד ממוגן. מכשירים שאסור לחטא בכלור, ניתן לחטא בכל תכשיר אחר מאושר ע"י אביזרים ומכשירים רפואיים (אמ"ר) לחיטוי ציוד רפואי.
- יז. כביסה ופסולת יפוננו לפי ההנחיות בפרק 10 להלן.
- יח. במידה והמקרה החשוד יאומת, מי מבין המגעים ההדוקים שלא היה ממוגן על פי ההנחיות בנספח 17 לנוהל זה, יכנס לבידוד בית ל-14 יום. מי מבין המגעים שהיה ממוגן על פי ההנחיות בנספח 17 לנוהל זה, שיתפתח מחלת חום ו/או תסמינים נשימתיים תוך 14 ימים מהחשיפה, יבודד עצמו ויפנה למסגרת מתאימה לביצוע בדיקה ל-SARS-CoV-2.
- יט. משרד הבריאות הפיץ נוהל בדיקות החלמה לנגיף קורונה החדש. ראה נספח 4 ג'.
- כ. משרד הבריאות הפיץ הנחיות להעסקת עובדי בריאות חיוניים הנמצאים ב"בידוד בית" לאחר חשיפה לחולה COVID-19 במוסדות רפואה: בתי חולים וקופות חולים. ההנחיות מפורטות בנספח מס' 23.
- כא. ככלל, אין צורך בביצוע בדיקה למי שמועמד לטיפול או פרוצדורות אלקטיביות למעט בהשתלות, השתלות מח עצם, טיפולים המטואונקולוגיים וכן לנשים וגברים לפני טיפול פריון. בהתחשב בתפוצת התחלואה בקורונה, ההסתברות המוקדמת (Pretest Probability) לבדיקה חיובית כיום נמוך – למעט מקרים שבהם יש חשד גבוה לתחלואה (כגון אזורים שהוגדרו בשלב התפרצות או צבר, או במקרים של מגע עם חולה מאומת). למרות הני"ל, במקרים חריגים יש מקום לשיקול דעת של הרופא המטפל והמומחים למחלות זיהומיות במוסד המטפל. באותם מקרים, תוקצה הבדיקה ממכסת בית החולים על פי שיקול דעתו. במקרה כזה, בית החולים לא יגבה תשלום נוסף או יום אשפוז נוסף עבור הבדיקה. יש להדגיש כי יש להשתמש במיגון בסיסי לפי סוג הפרוצדורה.
- כב. תיירות מרפא - מי שאינם אזרחי או תושבי ישראל לא מורשים להיכנס לצורך קבלת טיפול רפואי (תיירות מרפא). אין לקבל לטיפול תיירי-מרפא ואין להזמין תיירי-מרפא חדשים עד להודעה חדשה. יש להודיע מידית לכל המטופלים המיועדים להגיע לישראל ולבית החולים כתיירי מרפא שלא להגיע לישראל ושכניסתם לארץ תסורב.

10. בריאות הסביבה

- א. הנחיות בריאות הסביבה בנושא דגשים למניעת לגיונלה במערכות מים במבני אשפוז/בידוד קורונה יהיו בהתאם לנספח 18א'.
- ב. כביסה תפונה כבכל כביסה במוסד רפואי, באוגר בלתי חדיר לנוזלים, ותטופל בהתאם להנחיות בחזר מנהל רפואה מס' 3/2011.
- ג. על אוגר הכביסה להיות סגור הן בחדר המטופל והן בעת השינוע.
- ד. יש לוודא שעובדי מכבסה המטפלים בכביסה בעת קבלתה, יתמגנו על פי ההנחיות בחזר הנ"ל.
- ה. טיפול בפסולת: ציוד מתכלה ששימש לטיפול חולים או חשודים יטופל ככל פסולת במוסד רפואי, על פי תקנות בריאות העם (טיפול בפסולת במוסדות רפואיים), התשנ"ז-1997.
- ו. הנחיות חזרה לפעילות של עסקים, מוסדות חינוך ומבנים, לאחר השבתה בנושאים של - מי שתיה, בריכות שחיה, בריכות זרמים, והכנת מזון, יהיו בהתאם לנספח 18ב'.

11. מעבדה

- א. למטופלים העונים על הגדרת מקרה חשוד, תינטלנה בדיקות ל-SARS-CoV-2 ותישלחנה ללא דיחוי אל מעבדה מורשית (פירוט המעבדות בנספח 5 א'). פירוט נטילת הדגימות ואופן שליחתן מופיע בנספח 4 לחזר זה. יש לתאם את המשלוח עם המעבדה המקבלת.
- ב. יש לקבל אישור לביצוע הבדיקה כדלקמן:
 - 1) דגימה שנלקחת בתוך בית חולים על מטופל או על צוות רפואי בתוך המוסד תאושר על ידי רופא ייעודי שמונה לכך מטעם בית החולים.
 - 2) בקהילה, הבדיקות יאושרו על ידי הרופא המטפל בקופה המבטחת, בהתאם להנחיות המפורטות בנספח 1 החדש. במקרה של דגימה שנלקחת שלא על פי ההתוויות שנקבעו, יש צורך באישור של רופא ייעודי בקופה המבטחת.
 - 3) בצה"ל, יש לקבל אישור מראש ענף בריאות הצבא או נציגו (נספח 2).
 - 4) שב"ס ואחרים - יפנו לקבלת אישור מד"ר ענת צוראל-פרבר (נספח 2).
 - 5) במרפאות הזקיף (sentinel) - יש לקבל אישור מהרופא הייעודי במקום ובהיעדרו מד"ר אהרונה פרידמן מהמלב"ם טל' 050-6242054.

- 6) במוסדות – באחריות הגריאטר המחוזי לבקש מרופא המחוז או מחמ"ל גריאטריה אישור לביצוע בדיקות במוסד, לפי נוהל "[מגן אבות ואימהות](#)".
- 7) האישור לביצוע הבדיקה לחסרי ביטוח רפואי יעשה על ידי מוקד ייעודי במד"א לאחר הפנייה ממוקד קו הבריאות (5400*).
- 8) כמו כן, רופאי לשכות הבריאות רשאים לאשר לבצע בדיקות.
- ג. לצורך משלוח הדגימה למעבדה המורשית לבדיקת SARS-CoV-2, יש לפעול בהתאם לאפשרויות הבאות:
- משטח לוע ואף: יש לקחת דגימה מדרכי הנשימה העליונות במבחנה ייעודית לבדיקה וירולוגית (Virocult) הארוזה במארו אינדיבידואלי יחד עם מטוש אחד עבור כל חולה. יש לדגום באמצעות המטוש תחילה את עומק הלוע, ולאחר מכן את **עומק חלל האף (נאזופארינקס)**. המטוש יוכנס לתוך המבחנה, שתסומן עם כל פרטי החולה.
 - דרכי הנשימה התחתונות: באם ניתן, יש להעדיף נטילה של דוגמה מדרכי הנשימה התחתונות (כגון: Bronchoalveolar lavage (BAL) או שטיפות של קנה הנשימה וכיח), מאחר ואלה מכילות ריכוז גבוה יותר של הנגיף ביחס לדרכי הנשימה העליונות ורגישות יותר לזיהוי נוכחות של SARS-CoV-2. דגימה זו יש לקחת במבחנה סגורה וסטרילית ללא תוספת חומר משמר.
- ד. יש ליטול דגימות לבידוד וזיהוי הנגיף סמוך ככל האפשר לתחילת המחלה.
- ה. יש להכניס את הדגימות לקירור מיד לאחר האיסוף.
- ו. יש להעביר דגימות אלו בתוך אריזה כפולה (בתוך בית החולים) ומשולשת (מחוץ לבית החולים) לפי הנחיות המפורטות בנספח 4א', ולסמן על גביהן: שם, תעודת זהות, תאריך דגימה, ובאופן בולט סימון "Biohazard" ומקור הדגימה (חולה חשוד ל-COVID-19).
- ז. אין לשלוח דגימות במערכת הפניאומטית אלא להעבירן ידנית באמצעות שליח. הנחיות מפורטות בחוזר המחלקה למעבדות של משרד הבריאות: "[בטיחות לשינוע חומרים ביולוגיים זיהומיים](#)" [ודגימות לאבחנה רפואית מעבדתית. 2014](#).

- ח. יש להעביר דגימות לאבחון SARS-CoV-2 מהר ככל האפשר למעבדה המורשית. לפירוט הדגימות השונות ואופן שליחתן, ראו נספח 4 א'. לרשימת המעבדות המורשות, ראה נספח 5 א'. ההנחיות לתיאום שליחת הבדיקה מול המעבדה מפורטות בנספח 5 ב'.
- ט. בדיקות מדרכי הנשימה שאינן ל-SARS-CoV-2, יילקחו על פי שיקול דעת קליני, וישלחו למעבדה של בית החולים בו נמצא המטופל, בהתאם להנחיות לדגימות מדרכי הנשימה, המפורטות בסעיף ג' לעיל. במידה והדבר מתאפשר מבחינה קלינית, רצוי לדחות את שליחת הדגימות הנשימתיות למעבדת בית החולים עד לקבלת תשובה לבדיקת ה-SARS-CoV-2.
- י. גם במקרה שבדיקת המעבדה תימצא חיובית למחולל אחר, יש להשאיר את החולה בבידוד עד לקבלת תוצאות הבדיקה המעבדתית ל-SARS-CoV-2.
- יא. בדיקות שאינן מדרכי הנשימה ואינן מיועדות לאבחון מחולל נשימתי, ואשר מתבצעות על נוזלי גוף והפרשות שונות (דם, שתן צואה וכד') יש לבצע במעבדות בית החולים בו החולה מאושפז.
- יב. מסירת תשובות מבחני המעבדה תעשה לפי המפורט בנספח 4 א'.
- יג. לתוצאת מעבדה "חיובי גבולי", יש להתייחס על פי ההנחיות בנספח 4 ד'.
- יד. ההנחיות להתנהלות בטוחה לעובדי מעבדה עבור בדיקות של מי שנחשד או חלה ב-COVID-19, מצורפות כנספח מספר 4 ב'. יש לפעול על פי הנחיות אלו בעת ביצוע כל בדיקות המעבדה.

12. לשכת הבריאות

- א. לשכת הבריאות תבצע חקירה אפידמיולוגית של כל מקרה מאומת, לרבות רשימת המגעים ומקומות השהייה (בחול"ל, עד לרמת המחוז/ עיר ובארץ), ותדווח **מידית** במערכת הממוחשבת שהוקמה לצורך זה. במידה ואין אפשרות לדווח דרך המערכת הממוחשבת, ניתן להשתמש בטופס החקירה, נספחים 6 ו-7 לנוהל זה, אותו יש לשלוח באופן מידי לאגף לאפידמיולוגיה בכתובת דואר אלקטרוני: epidemdiv@moh.gov.il.
- ב. חקירות במוסדות תעשינה על ידי האחיות בלשכה וישלחו לחמ"ל גריאטריה (לפי נוהל מגן אבות ואימהות), לפרופ' סיגל סדצקי (lizi.shemesh@moh.gov.il), לד"ר אמיליה אניס באגף לאפידמיולוגיה (epidemdiv@moh.gov.il) ולגב' ליאורה ולינסקי (liora.valinsky@moh.gov.il).
- ג. לשכת הבריאות תשלח סיכום אשפוז והודעת פטירה עבור כל נפטר החשוד או מאומת כ-COVID-19 לאגף לאפידמיולוגיה בכתובת דואר אלקטרוני: epidemdiv@moh.gov.il.

ד. לשכת הבריאות אחראית לביצוע מעקב **לאנשים החשודים כחולים** השהים בבידוד בקהילה **שאינם מבוטחים באחת הקופות**. נציג הלשכה יתקשר ביום הכניסה לבידוד ויסביר את ההנחיות לבידוד, על מה יש לעקוב וכן לאן לפנות במקרה של שאלה או החמרה במצב, ובהמשך יעשה מעקב יזום על פי הצורך. ההנחיות למעקב ולדיווח יומיים מפורטים בנספח מס' 10.

ה. בכל מקרה של **חולה מאומת שאינו מבוטח** באחת מקופות חולים ואינו משרת בצה"ל, תבצע לשכת הבריאות מעקב אחר המטופל, בין אם באשפוז או בבידוד בקהילה (נספח 3) עד שיוגדר כמחלים. במקרה של בידוד בית, תעדכן הלשכה את המטופל על תוצאת הבדיקה.

13. אשפוז/טיפול בקהילה לחולים מאומתים

- א. תוצאות הבדיקות תרוכזנה ע"י קופת החולים המבטחת, לשכת הבריאות (למי שאינו מבוטח באחת הקופות) או צה"ל ותימסרנה על-ידם למטופלים. ההחלטה על אופן טיפול בחולה מאומת (הפניה לאשפוז או לטיפול בקהילה, בבית או בבית מלון) תתקבל על-ידי הקופה.
- ב. פירוט ההליך מופיע בנוהל אשפוז/טיפול בקהילה לחולי COVID-19 מאומתים, גרסה 3 מתאריך 12.4.2020 (נספח 22). במסמך זה ישנה גם התייחסות לעקרונות האשפוז.
- ג. חולה מאומת המבודד בבית יפעל על פי ההנחיות המפורטות בנספח 3 ב'.

14. הנחיות לנוסעים לחו"ל

נוכח העובדה שישנה תחלואה גבוהה ברוב המדינות והאזורים בעולם, משרד הבריאות שב וקורא לציבור להימנע מנסיעות לחו"ל שאינן הכרחיות. גם באזורים בהם מדווח כיום על מספר מועט יחסית של חולים יתכן וקיים תת אבחון ו/או תת דיווח וכן עלולה להתפרץ תחלואה נרחבת בטווח של ימים.

א. יש להימנע מנסיעות שאינן חיוניות לחו"ל.

ב. יש לשים לב כי ישנן מגבלות תנועה המוחלות על-ידי השלטונות ביעדים השונים ויש [להתעדכן עליהן בזמן אמת](#).

ג. מומלץ להתעדכן באופן שוטף בדיווחים על מצב התחלואה ביעד הנסיעה, בהנחיות משרד הבריאות, [משרד החוץ](#) והשלטונות המקומיים בכל מדינה.

ד. אם בכל זאת החליט אדם לנסוע לחו"ל, יש לפעול לפי ההנחיות הבאות:

1) שמירה על כללי ריחוק חברתי והימנעות ממגע עם אנשים הסובלים ממחלה נשימתית חדה.

- (2) יש להקפיד הקפדה יתירה על כללי ההיגיינה בזמן השהייה. בין השאר: הקפדה על רחיצת ידיים עם מים וסבון או בחומר חיטוי לעיתים קרובות ולאחר שיעול ועיטוש, ולאחר מגע עם אדם חולה ו/או סביבתו.
- (3) בהעדר ממחטות נייר, יש להשתעל ולהתעטש לתוך המרפק.
- (4) הימנעות משהייה בלתי-הכרחית במוסדות בריאות.
- ה. במקרה של:

- (1) הופעת חום או מחלה נשימתית חדה (שיעול ו/או קוצר נשימה) בעת שהיה בחו"ל במשך 14 יום מהיציאה מהם טרם ההגעה לישראל.
- (2) מגע עם חולה COVID-19 מאומת בעת השהייה בחו"ל ובמשך 14 יום מהמגע האחרון עמו.
- יש לפעול כדלקמן:

- א. אין לטוס במצב זה.
- ב. במקרה הצורך, יש לפנות לקבלת הערכה רפואית, בתלות בחומרת המחלה ובמקום השהייה.
- ג. יש לצמצם מגע עם אחרים.
- ד. יש לכסות את הפה ואת האף בעת שיעול ועיטוש. בהעדר ממחטות נייר, יש להתעטש למרפק. מיד לאחר מכן יש לרחוץ ידיים עם מים וסבון או עם חומר ניקוי על בסיס אלכוהול.

15. הנחיות לשבים מחו"ל וכו למי שהיה במגע הדוק עם חולה מאומת

על פי "צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019) (בידוד בית) (הוראת שעה), (תיקון) התש"ף-2020, העונים על הגדרת "אדם המצוי בבידוד" הם:

- מי שהגיע לישראל מחוצה לה, למעט יהודה ושומרון וחבל עזה..
- מי שהיה במגע הדוק עם חולה מאומת ב-14 הימים האחרונים.

על העונים על הגדרה זו להישאר בבידוד עד להשלמת 14 יום מהיציאה מהיעדים שהוזכרו לעיל, או מיום "מגע הדוק" אחרון עם חולה מאומת. זאת, גם במקרה של קבלת תוצאה שלילית ל-SARS-CoV-2 אם נלקחה במהלך תקופת הבידוד.

על השוהים בבידוד בית כאמור, לפעול בהתאם להנחיות הבאות:

א. כאשר אין תסמינים:

- על אדם המצוי בבידוד לדווח בו ביום למשרד הבריאות, על קיום הוראות צו זה ובכלל זה, מקום מגוריו, מועד יציאתו מהיעדים שבהגדרת המקרה או מועד המגע ההדוק האחרון עם חולה מאומת, לפי העניין, ותקופת הבידוד.

- יש להודיע על כניסה לבידוד בית למשרד הבריאות באחד מהאמצעים להלן:

i. [טופס מקוון](#)

ii. "קול הבריאות" בטלפון *5400

- יש לשהות בבידוד בית בהתאם למפורט בצו המצוטט לעיל והמצ"ב בנספח מס' 3א.
- חובת הבידוד בבית לא תחול לגבי אדם שרופא או גורם מוסמך אחר קבע כי בידודו יבוצע בבית חולים או מקום אחר.

ב. במקרה של הופעת תסמינים כלשהם יש להנחות את השוהים בבידוד כדלקמן:

- לפנות טלפונית לקופה המבטחת לצורך הערכה של המצב הרפואי. יש להימנע ככל האפשר מהגעה פיזית למוסד רפואי.
- במקרה של פנייה לגורם רפואי (מלר"ד, מרפאה) יש להודיע מראש טלפונית, וליידע את הצוות הרפואי שהמטופל סובל מחום ו/או תסמינים נשימתיים ושהה ביעדים שבהגדרת המקרה או היה במגע עם חולה מאומת.
- במקרה של יציאה מהחדר/ אזור הבידוד - יש לכסות את הפה והאף במסכה כירורגית או בבד זמין אחר.
- אין לנסוע בתחבורה ציבורית.
- בכניסה למרפאה או לחדר מיון, יש לדווח מידית לפקיד הקבלה או לאחות על סימני המחלה ועל שהייה באחד היעדים שבהגדרת המקרה, במהלך 14 יום טרם הופעת התסמינים או מגע הדוק עם חולה מאומת או על שהייה בבידוד מכל סיבה אחרת, בהתאם להנחיות בנוהל זה.

ג. סיכום ההנחיות לניהול מקרים (סעיפים 14-15):

בדיקת מעבדה (סעיף 11)	בידוד 14 יום* (סעיף 15)	מצב קליני (תסמיני קורונה, סעיף 6)	
	√	בריא	כל יעד בחו"ל
√	√	תסמיני	
	√	בריא	"מגע הדוק" (ללא מיגון תקני) עם חולה מאומת
√	√	תסמיני	

* בכל מקרה, יש להישאר בבידוד עד להשלמת 14 יום מהיציאה מהיעדים שבהגדרת המקרה או ממגע הדוק אחרון עם חולה מאומת.

16. הגבלת נסיעה לחו"ל

- עובדי מערכת הבריאות לא ייסעו אל מחוץ לישראל, ומעסיק במערכת הבריאות לא יאשר לעובד מערכת הבריאות חופשה לשם נסיעה אל מחוץ לישראל, [כמפורט בצו](#). בהנחה זו נכללים כלל עובדי מערכת הבריאות, כולל רופאים, צוות סיעודי, עובדי עזר, צוותי ניקיון, מחשוב, עובדי מטבח וכו'.
- עובדי מדינה - על פי הנחיית נציב שירות המדינה חל איסור גורף של נסיעות לחו"ל בתפקיד של עובדי המדינה, להוציא מקרים חיוניים חריגים ביותר, לשיקול דעת מנכ"ל המשרד. כמו כן, מומלץ להימנע בעת הזו גם מנסיעות פרטיות לחו"ל.

17. נוהל התמגנות לשוטרים ומאבטחים

משרד הבריאות הפיץ הנחיות להתנהלות שוטרים ומאבטחים למיגון והימנעות מהדבקה בהתמודדות עם חולים או חשודים ל-COVID-19 (נספח 12).

18. מוסדות חינוך ומוסדות להשכלה גבוהה

על התלמידים והמבוגרים לפעול על פי ההנחיות בנושא [תקופת "המעבר המדורג" בעת שיגרת קורונה](#) המפורסמות באתר משרד הבריאות. נספח 13 בוטל.

19. נוהל תרומת דם

ההנחיות להלן באות למנוע הדבקה בנגיף באמצעות דם ומוצריו.

א. לא יתרום דם:

- 1) חולה מאומת לנגיף קורונה החדש, עד לפחות 28 יום לאחר ההחלמה.
 - 2) מי שהה בחו"ל, אם טרם חלפו 28 יום מאז שהייתו האחרונה באחד מיעדים אלה.
 - 3) מי שנחשף לחולה מאומת עם נגיף קורונה החדש, עד 28 יום לאחר החשיפה.
 - 4) מי שקיבל הוראה להיכנס לבידוד בית מכל סיבה שהיא, עד 14 יום לאחר היציאה מבידוד.
- ב. יש להקפיד לשאול את התורמים, אם היו במגע עם חולה במחלה זיהומית בחודש האחרון. במידה ותורם לאחר תרומת הדם נכנס לבידוד עקב חשיפה שאירעה לפני יום התרומה, התורם יודיע לבנק הדם. במידה ומנת דם ניתנה לחולה – המבחנה מהמנה תישלח לבדיקה על מנת לוודא שלא ניתנה תרומה עם נגיף. באם תרומה טרם ניתנה, תוכנס לקרנטינה עד סוף תקופת הבידוד. נספח 14 בוטל.
- ג. יציאה מהבית לצורך תרומת דם מוגדרת כפעילות חיונית. ככזו, היא אפשרית ורצויה גם בצו, ויש לבצעה בהתאם להנחיות הכלליות.

20. נוהל כלי שייט

משרד הבריאות הפיץ הנחיות להתנהלות כלי שייט, ההנחיות מפורטות בנספח 15. הקברניט אחראי להעביר הנחיה זו לאנשים הרלוונטיים על ספינתו. יש להעביר את כל המידע אל רופא המחוז שבתחומו נמצאת נקודת הכניסה לישראל, באמצעות הצהרת בריאות.

איסור הכניסה לארץ הוא לאנשים ולא חל על סחורות. אי לכך, במקרה של כלי שייט עם סחורות, יש לאפשר לכלי השייט לעגון ולפרוק את הסחורה. במידה ונדרשת עליה של איש צוות מהנמל לכלי השייט, עליו לעלות ממנו, לפי ההנחיות שבנספח 17. לפני העגינה בישראל, על הקברניט לכוון לכלל השוהים על כלי השייט כי מי שאינו חש בטוב ועם תסמינים של חום או שיעול או תסמינים נשימתיים אחרים נדרש לפנות למרפאת הספינה באופן מידי. במרפאה ההתייחסות אליו תהיה על פי המפורט בטבלה בפרק 15 סעיף ג'.

21. מניעת התכנסויות

- משרד הבריאות הפיץ הנחיות לביטול התכנסויות וכנסים. בין השאר מצוין כי:
- א. חל איסור גורף על קיום התכנסויות וכנסים בינלאומיים בישראל.
 - ב. יש להימנע מהשתתפות בהתכנסויות וכנסים בינלאומיים בחו"ל.

- ג. ביציאה למקום ציבורי, המותרת לפי תקנות שעת חירום (הגבלת פעילות), יש להימנע ככל הניתן מהתקהלויות של קבוצת אנשים במרחב אחד. בכל מקרה אסורה התקהלות מאורגנת של יותר מ- 10 אנשים שאינם גרים באותו בית. פעילות ספורט תותר: של יחיד, של שני אנשים קבועים או של אנשים הגרים באותו מקום.
- ד. בריתות ניתן לקיים בהשתתפות של עד 10 אנשים, חתונות במרחב הפתוח בלבד ובהשתתפות של עד 19 אנשים, ולוויות - עד 20 איש, במקום פתוח.
- ה. אדם עם חום 38 ומעלה, גם אם לא שהה בחו"ל או בא במגע עם חולה, חייב לשהות בבידוד בביתו עד 48 שעות מחלוף החום.
- ו. הוטלו הגבלות על הפעלת פעילות מסחר בילוי ופנאי כמפורט בתקנות הגבלת פעילות. יחד עם זאת, בתקנות פורטו סוגי העסקים שיכולים להמשיך לפעול בתקופה זו **והתנאים לכך**. יש להקפיד על מסחר קימעונאי ללא שוטטות. פירוט נוסף באתר משרד הבריאות תחת "**הנחיות לשגרה חדשה**".
- ז. תפילה תתאפשר עד 19 אנשים במרחב הפתוח ובמרחק 2 מטרים אחד מהשני.
- ח. מקוואות נשים יהיו פתוחים לשימוש בכפוף להוראות התקנות. מקוואות גברים יפתחו לשהות של עד 3 אנשים במתחם באותו הזמן.
- ט. מותרות הפגנות והשתתפות בהליכים משפטיים לפי הצורך תוך שמירה על ההנחיות והוראות התקנות, לרבות לעניין כללי התנהגות במרחב הציבורי.

22. הנחיות כלליות ואוכלוסיות מיוחדות

ככלל, מומלץ בכל בעיה בריאותית לצרוך שירותים מרחוק ולא להגיע פיזית למרפאה ככל שהדבר מתאפשר ובהתאם להנחיות הקופה המבטחת. **ככלל, מטופל השוהה בבידוד בית שנזקק לטיפול במסגרת בית החולים לא על רקע נגיף SARS-CoV-2 (למשל, דיאליזה, ביקור במלר"ד מסיבה לא זיהומית וכדומה) יטופל תוך שימוש באמצעי המיגון הנדרשים בטיפול בבית חולים בחולה חשוד או מאומת (פרקים 7, 9; נספח 17).**

- א. על אנשים עם חום של 38 מעלות ומעלה או תסמינים נשימתיים (שיעול או קושי בנשימה או קוצר נשימה) להישאר בבית עד יומיים לאחר ירידת החום/ העלמות התסמינים. מומלץ במצב זה לדבוק בכללים של בידוד בית (נספח 3 ב').
- ב. אין לחייב ביצוע של בדיקה ל-SARS-CoV-2 כתנאי לכניסה לעבודה, לפנימייה, למשפחת אומנה וכיוב' לאנשים הבאים מהקהילה.

ג. המלצות לבני 70 ומעלה ואוכלוסיות בסיכון - התייחסות כוללנית [להתנהלות בעת החזרה המדורגת לשגרה](#), מפורטת באתר משרד הבריאות.

ד. אוכלוסיות במוסדות - גריאטריים ואחרים

1. משרד הבריאות הפיץ נוהל "[מגן אבות ואימהות](#)" הזן בכל ההיבטים בניהול חולים או אנשי צוות מאומתים או חשודים ב-COVID-19 במוסדות גריאטריים ואחרים.
2. מומלץ כי האוכלוסייה הכללית תמנע ככל האפשר מביקורים בבתי חולים ובכל מסגרות הרווחה, הסיעוד או הבריאות, המשמשים כבתים לחיים עבור תושביהם. ככל שיש צורך במלווה, מומלץ להסתפק במלווה אחד. אנשים עם חום או תסמינים נשימתיים אינם רשאים ללוות חולים או לבקר במוסדות שפורטו לעיל.
3. על אף האמור, מתוך הבנה כי תחושת הבדידות והעדר המפגשים עם בני משפחה של אוכלוסיות אלה מהווה גורם סיכון לדיכאון והתדרדרות כללית בבריאותם, ניסח משרד הבריאות [נוהל ביקורים במסגרות לקשישים ולאנשים עם מוגבלות](#). משרד הבריאות ממליץ למבקרים ולמנהלי המוסדות למצוא את האיזון בין בידוד ומניעת הידבקות לבין אורח חיים תקין ושמירה על בריאות השוהים.
4. כמו כן, משרד הבריאות ניסח [נוהל ביקורים במערך בריאות הנפש](#).

ה. חסרי מעמד

משרד הבריאות הפיץ נוהל למעקב רפואי לחולי COVID-19 חסרי ביטוח רפואי בקהילה. חסרי מעמד יפנו למוקד קול הבריאות של משרד הבריאות, *5400. המוקד יודא שאכן מדובר בחסרי ביטוח ויפנה אותם למוקד ייעודי במד"א להמשך בירור ובמקרה הצורך - לקיחת דגימה. פירוט נוסף על ביצוע מעקב אחר אוכלוסייה זו, ניתן למצוא בנספח 29.

ו. הריון, לידה והנקה

ראו ההנחיות המפורטות בנושאים אלה בנספח 19. בין השאר מצוין כי **ככלל, יש לשקול, אם היולדת רוצה בכך, גם אם היא חולה מאומתת ב-COVID-19, להיות עם היילוד במהלך האשפוז כולל אשפוז בית ובשחרור היולדת לביתה**, תוך היצמדות להנחיות המפורטות בנספח.

ז. מטופל דיאליזה

טיפול דיאליזה יתקיימו בעת הזו על פי ההנחיות המפורטות בנספח 27. בין השאר מצוין כי חולה החשוד ל-COVID-19 המגיע לטיפול דיאליזה יעשה בחדר מבודד בתוך מחלקת דיאליזה. חולה מאומת ל-COVID-19, יקבל את הטיפול ב"מחלקות קורונה".

ח. חולי שחפת

הנחיות להפעלת מרכז לאבחנה וטיפול בשחפת (מלש"ח) ול- Directly Observed Therapy (DOT) מפורטות בנספח מס' 20.

23. הנחיות לאזרחים, עובדים, עסקים, מפעלים וארגונים במשק

- א. כל אדם, ביציאה ממקום מגוריו, מחויב לעטות מסכת פה-אף (מסיכה המיועדת לכך או מסיכה ביתית), לפי הנחיות משרד הבריאות. יש לשטוף את הידיים במים ובסבון לאחר נגיעה במסכה.
- ב. חובת חבישת מסיכה לא חלה על כל מי שרשום שאינו חייב בכך לפי צו בידוד בית (ראה פרק 2, רקע משפטי).
- ג. על כל ארגון במשק, לעקוב אחר ההנחיות והתקנות הרלוונטיות בשאלת רציפות הפעולות והיקפי הפעילות של עובדים.
- ד. חובת מעסיק בכניסה למקום עבודה: בכניסה למקום עבודה, המעסיק, או מישהו אחר מטעמו ישאל את הנכנסים מספר שאלות: האם אתה משתעל? ; האם חום גופך 38 מעלות צלזיוס ומעלה או האם היה לך חום כאמור בשבוע האחרון? ; האם היית במגע עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים? . בנוסף, המעביד יסדיר ביצוע של מדידת חום באמצעי שאינו פולשני לנכנסים למקום, ככל הניתן, ולא יתיר כניסה של אדם עם חום גוף של 38 מעלות צלזיוס ומעלה. תנאים אלו לא יחולו על אדם הנכנס למוסד רפואי לקבלת טיפול רפואי. עובד חולה לא יגיע למקום העבודה ולמקומות עם קהל למעט לקבלת טיפול רפואי.
- ה. מעסיק של עובד בבידוד לא ידרוש ממנו ולא יאפשר לו כניסה למקום העבודה במהלך תקופת הבידוד, אף אם העובד ביקש זאת.
- ו. על המעסיקים להיערך לעבודה מרחוק וקיום פגישות מקוונות, ככל הניתן.
- ז. יש להימנע מנסיעה של יותר משניים ברכב (למעט בני משפחה).
- ח. יציאה בתחבורה ציבורית או ברכב פרטי למטרות שהותרו, תתבצע על פי ההנחיות שבנספח 26.
- ט. יש לעמוד בתנאים של משרד הבריאות במניעת התכנסויות ובשמירה על ריחוק חברתי - שני מטרים בין עובד לעובד, עדיפות לפתיחת חלונות. במידה ויש מספר עובדים בחדר משותף, רצוי ככל האפשר לפזרם לחדרים בודדים ובכל מקרה, לא יותר מ-2 עובדים בחדר אחד עד 20 מטר. בחלל עבודה גדול יותר, יש לעבוד עם מחיצות בגובה 1.5 מטרים בין עובד לעובד כל עוד העובדים יושבים.
- י. יש להקפיד הקפדה יתרה על היגיינה אישית וכללית. בכלל זה, יש להימנע ממגע קרוב, לחיצות ידיים ושימוש משותף בכלי אוכל.

- יא. ניתן להפעיל עסקים מסוימים בהתאם, ותחת המגבלות של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (תיקון מס' 7) התש"ף.
- יב. שמירת הניקיון ותנאי תברואה נאותים ותנאי חזרה לשגרה "בנוכחות קורונה" - בעסקים, מקומות עבודה, מוסדות ציבור, משרדים, מוסדות חינוך ורווחה – בהתאם למפורט בנספח 18 ב'.

24. תזונה

מצב החירום הנמשך על פני שבועות רבים בו אוכלוסייה רבה הנמצאת בבתים, מחייב אותנו להתייחס לתזונה של כלל האוכלוסייה כמרכיב מניעתי וכמרכיב טיפולי תומך משמעותית. הציבור הרחב, ובמיוחד הקשישים, הנכים, בעלי הצרכים המיוחדים, מבודדי הבית, החולים בקורונה, השוהים בבית, במלונות, המאושפזים ואלו הנמצאים בטיפול נמרץ, כולם צריכים להקפיד על תזונה בריאה המסייעת בהתמודדות עם המחלה ושמירה על סטטוס תזונתי תקין. פירוט נוסף בנספח מספר 28. כמו כן, לאור העובדה כי לעיתים מתפתחת בקרב המחלימים חולשה, ירידה לא רצויה במשקל, ויציאה מאיזון במקרים רבים של תחלואה כרונית נלווית, מומלץ לפנות לרופא המטפל שיפנה לדיאטנית בכל מקרה של שינוי במשקל ויציאה מאיזון. במיוחד במקרים של מחלות כרוניות נלוות כמו סוכרת ומחלות לב וכלי דם, מחלות דלקתיות של המעי ועוד.

25. חיות מחמד

- א. לפי עמדת גופים בינלאומיים, אין הוכחה כי חיות מחמד יכולות להפיץ את COVID-19 לבני-אדם.
- ב. בהתאם לעמדת אותם גופים בינלאומיים, במצבים מסוימים, בני אדם ובעלי חיים יכולים לחלות באותן מחלות. כיוון שאין די מידע לגבי COVID-19, חולים מאומתים ימנעו ממגע עם חיות מחמד ובעלי חיים אחרים עד להחלמתם. יש לתת לבן בית אחר לטפל בבעל החיים. בלית ברירה - יש לעטות מסיכה בזמן הטיפול.
- ג. ככלל, כאשר מטפלים בבעלי חיים, יש לשמור על כללי ההיגיינה הבסיסיים לפני ואחרי המגע איתם, עם מזונם והציוד שלהם. יש להימנע מלנשק בעלי חיים ומלחלוק איתם את אותו המזון ומקום השינה.

ראש שירותי בריאות הציבור
Director of Public Health Services

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

26. בדיקת סחורות, חבילות ודברי דואר הנכנסות לישראל

אין עדות להדבקה בנגיף בקבלת סחורות וחבילות המגיעות מחו"ל.

מדובר בתרחיש דינמי ומתפתח. משרד הבריאות עוקב אחרי המצב ויעדכן את המלצותיו בהתאם לצורך. הואילו להעביר הנחיות אלה לכל הנוגעים בדבר במוסדכם.

בכבוד רב,

ד"ר ורד עזרא
ראש חטיבת הרפואה

פרופ' סיגל סדזקי
ראש שירותי בריאות הציבור